

عنوان : تعالیم بهائی و سنت های اجتماعی

قسمت روحانی

۱. مناجات شروع از آثار جمال اقدس ابهی جَلَّ كِبْرِيَاءُهُ
۲. مناجات دوم از آثار حضرت عبدالبهاء ارواحنا له الفداء
۳. ذکر دسته جمعی " تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ " (۹ مرتبه)
۴. قسمتهایی از کتاب مستطاب اقدس (درباره برخی از آداب متداوله)
۵. نص مبارک حضرت بهاء الله
۶. بیانات مبارک حضرت عبدالبهاء درباره چشم زخم و فال و رَمَل

قسمت اداری

۷. شیوه بدیع زندگی
۸. قسمتهایی از توقیعات حضرت ولی عزیز امرالله
۹. قسمتهایی از دستخطهای بیت العدل اعظم الهی
۱۰. تحوّل در تفکر
۱۱. "آداب را تغییر خواهم داد"
۱۲. رسوم اجتماعی
۱۳. برنامه نوگلان بوستان الهی (به انتخاب نوگلان عزیز)
۱۴. شور و مشورت

قسمت اجتماعی

۱۵. تنفس و پذیرائی
۱۶. مناجات خاتمه به انتخاب تلاوت کننده

همکار عزیز و محبوب

با تقدیم گرمترین اشواق قلبی، به پیوست برنامه "تعالیم بهائی و سنت های اجتماعی" تقدیم می گردد. در این برنامه سعی شده دیدگاه امر بهائی نسبت به برخی سنن و آداب متداوله در پرتو هدایات طلعات مقدسه امر بهائی و نیز دستخط های منیع بیت العدل اعظم الهی بیان گردد. محور کلی برنامه، این است که تعالیم حضرت بهاءالله روشی جدید جهت زندگی بشر بوجود آورده که ما باید برای استقرار آن تلاش نماییم. گرچه آداب و سنن هر ملت و فرهنگی، قابل احترام است و هر یک از ما نیز می توانیم در مراسم و سنت های بی ضرر فرهنگی که منافاتی با اصول امری ندارد و استقلال دیانت بهائی را تضعیف نمی نماید شرکت کنیم؛ ولی اهل بهاء در هر کشوری که سکونت دارند نباید این تشریفات را جزئی از آئین بهائی قلمداد کنند. باید همواره مراقب باشیم مبادا رسوم و اعتقادات قلبی خود را به دیانت بهائی وارد کنیم. ۱

برنامه ضیافت امشب به علت ماهیت خود، موضوعات متنوعی را در بر می گیرد از قبیل: حرمت بوسیدن دست، نهی از جَزَع و فَزَع نمودن در مصائب و همچنین منع شادی در این مواقع، نهی از اعتقاد به چشم زخم، موهوم بودن فال و رَمَل و ... لذا ضروری است ارتباط مطالب هر بخش با موضوع اصلی برنامه حفظ گردد. در انجام این امر نیاز به مساعدت شما یاور صمیمی داریم تا با بیانات شیوای خود انسجام برنامه را حفظ نمایید.

-موضوع شور و مشورت حول موضوع کلی برنامه است:

- ۱- اگر اهل بهاء در دام سنن مضره سابقه افتند، این امر چه نتایجی برای آنان و جامعه امر ببار خواهد آورد؟
- ۲- چه راههای عملی برای پرهیز از آداب و سنن متداوله که با اصول امر بهائی منافات دارد پیشنهاد می فرمائید؟

توفیق یارتان باد

۱- مناجات شروع از آثار جمال اقدس ابهی جل کبریائه

بِسْمِ الْأَعْظَمِ الْأَقْدَمِ

قُلْ سُبْحَانَكَ يَا إِلَهِي ، لَكَ الْحَمْدُ بِمَا عَرَفْتَنِي مَطَّلِعَ رَحْمَتِكَ وَ مَشْرِقَ فَضْلِكَ وَ مَصَدَرَ أَمْرِكَ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي بِهِ ابْيَضَّتْ وَجوهُ الْمُقَرَّبِينَ وَ طَارَتْ أَفْنِدَةُ الْمُخْلِصِينَ بَانَ تَجَعَّلَنِي فِي كُلِّ الْأَحْوَالِ مُتَمَسِكًا بِحَبْلِكَ وَ مُنْقَطِعًا عَن دُونِكَ وَ نَاطِرًا إِلَى أَفْقٍ وَحِيدٍ وَ عَامِلًا بِمَا أَمَرْتَنِي بِهِ فِي الْوَاحِدِكَ . أَي رَبِّ زَيْنِ ظَاهِرِي وَ بَاطِنِي بِرِداءِ الطَّافِكِ وَ عِنَايَتِكَ ثُمَّ أَحْفَظْنِي عَمَّا لَا يُحِبُّهُ رِضَائُكَ ثُمَّ آيِدْنِي وَ أَهْلِي عَلَى طَاعَتِكَ وَ التَّجَنُّبِ عَمَّا تَشْتَهِي بِهِ النَّفْسُ وَ الْهَوَى . إِنَّكَ أَنْتَ مَوْلَى الْوَرَى وَ مَالِكُ الْآخِرَةِ وَ الْأُولَى . لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ .

آثار قلم اعلى مجموعه مناجات صفحه ۱۹۲

مضمون مناجات مبارك به فارسی:

به نام من که برترین و قدیم ترینم . بگو پاک و منزهی تو ای معبود من . ستایش آن توست که محل طلوع رحمت تو و محل اشراق فضل خود و سرچشمه امر خود را به من شناساندی . از تو سؤال می نمایم به اسم تو که بواسطه آن دوستان نزدیک ، روسفید شدند و قلوب افراد مخلص به پرواز در آمد ، به اینکه مرا در همه احوال متمسک به ریسمان خود قرار دهی و منقطع از غیر خود سازی و متوجه به افق وحی خود نمایی و به آنچه مرا در الواحت به آن امر نمودی عامل گردانی . ای پروردگار من ، ظاهر و باطن مرا به لباس الطاف و عنایت خود زینت ده سپس مرا از آنچه رضای تو آن را دوست ندارد حفظ کن . پس از آن من و خانواده ام را بر اطاعت خود و دوری از آنچه که نفس وهوی آرزومند آن است مؤید فرما . بدرستی که تو سرور مردمانی و صاحب آخرت و اولی هستی . خدایی به جز تو که دانا و حکیمی ، نیست

۸- قسمت‌هایی از توقیعات حضرت ولی عزیز امرالله

"حضرت ولی امرالله احساس می کنند که احبا نباید دعای شکر گزاری را یا تعلیم آن را به کودکان ، وظیفه خود قرار دهند . این موضوع به دیانت بهائی تعلق ندارد و رسم مسیحیان است و چون امر الهی ، اعضای تمام نژادها و مذاهب را در بر می گیرد ، ما باید مواظب باشیم تا مبدا رسوم اعتقادات قبلی خود را به دیانت بهائی وارد کنیم . حضرت بهاءالله نمازهای واجب و همچنین دعای قبل از خواب ، دعای مسافرت و غیره را برای ما نازل فرموده اند ؛ پس ما نباید در صدد وارد کردن دسته ای دیگر از ادعیه که مورد تصریح ایشان قرار نگرفته است در امر الهی بر آئیم ؛ به خصوص وقتی که ایشان خود ادعیه بسیار برای موقعیتهای گوناگون در دسترس ما قرار داده اند . " ۱

"راجع به مراسم ختم و غیره برای والدین نفوسی از یاران که زردشتی و اسلام بوده اند و وفات نموده اند ، فرمودند بنویس اجرای مراسم ادیان عتیقه جائز نه . انعقاد مجالس ختم و تذکر بر حسب آداب و مراسم بهائی جهت متصاعدین غیر بهائی آحب و اولی . " ۲

در خصوص حاضر شدن بهائیان در مجامع روضه خوانی و جشنهای خصوصی زردشتیان و اسلام سؤال نموده بودید که چگونه است ؟ فرمودند : بنویس " عدم حضور ، انسب و اولی ؛ ولی نوعی سلوک نمایند که اسباب تکدر و تعرض آنان نگردد . " ۳

حضرت ولی امرالله راجع به آداب عزا ... فرمودند ، قوله الجلیل : " لباس سیاه در ایام مخصوصه احزان ، امر اجباری نبوده ولی مستحب است و در این مقام رجال و نساء مساوی اند . " ۴

۳ - مائده آسمانی ج ۳ ص ۱۰

۲ - مائده آسمانی ج ۳ ص ۱۲

۱- انوار هدایت ص ۵۷۵

۴ - امر و خلق ج ۳

۴- قسمتهایی از کتاب مستطاب اقدس

"قَدْ حُرِّمَ عَلَيْكُمْ تَقْبِيلُ الْيَادِ فِي الْكِتَابِ ؛ هَذَا مَا نُهَيْتُمْ عَنْهُ مِنْ لَدُنِّ رَبِّكُمْ الْعَزِيزِ الْحَكَّامِ . " ۱

"لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يَسْتَغْفِرَ عِنْدَ أَحَدٍ . تَوَبُّوا إِلَى اللَّهِ تَلْقَاءَ أَنْفُسِكُمْ أَنَّهُ لَهُوَ الْغَافِرُ الْمُعْطِي الْعَزِيزُ التَّوَّابُ . " ۲

"لَا تَجَزَعُوا فِي الْمَصَائِبِ وَلَا تَفْرَحُوا ابْتِغَاءَ أَمْرٍ بَيْنَ الْأَمْرَيْنِ هُوَ التَّذَكُّرُ فِي تِلْكَ الْحَالَةِ وَالتَّسْبُّهُ عَلَى مَا يَرِدُ عَلَيْكُمْ فِي الْعَاقِبَةِ كَذَلِكَ يُبَيِّنُكُمُ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ . " ۳

"لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يُحَرِّكَ لِسَانَهُ أَمَامَ النَّاسِ إِذْ يَمْشِي فِي الطَّرِيقِ وَالْأَسْوَاقِ ؛ بَلْ يَنْبَغِي لِمَنْ أَرَادَ الذِّكْرَ أَنْ يَذْكُرَ فِي مَقَامِ بُنَى لِذِكْرِ اللَّهِ أَوْ فِي بَيْتِهِ . هَذَا أَقْرَبُ بِالْخُلُوصِ وَالتَّقْوَى . كَذَلِكَ أَشْرَقَتْ شَمْسُ الْحُكْمِ مِنْ أَفْقِ الْبَيَانِ طَوْبَى لِلْعَامِلِينَ . " ۴

- ۱ بند ۳۴ کتاب مستطاب اقدس ۲- بند ۳۵ همان کتاب ۳- بند ۴۳ همان کتاب ۴- بند ۱۰۸ مأخذ بالا

مضمون بیانات مبارک به فارسی:

همانا بر شما بوسیدن دستها در کتاب حرام شده است . این چنین شما از آن نهی شده اید از جانب خداوند عزیز حکم کننده تان .

بر احدی نیست که در نزد فردی استغفار کند . به سوی خداوند و در مقابل خودتان توبه کنید . بدرستی که او غافر و عطا کننده عزیز توبه پذیر است .

در مصائب و سختی ها جزع و فزع نکنید و شادی هم نکنید . امری بین این دو امر را بجوئید و آن (امر) تذکر در این حالت است و تنبه بر آنچه که بر شما وارد می شود در عاقبت . این چنین شما را علیم آگاه خبر می دهد .

بر احدی نیست این که لسانش را در حضور مردم حرکت دهد هنگامی که در راه ها و بازارها راه می رود . بلکه بر کسی که اراده ذکر حق را کرده است ، سزاوار است که در مقامی که برای ثنای خداوند ساخته شده و یا در خانه اش ذکر او را بگوید . این به خلوص و تقوی نزدیکتر است . این چنین خورشید حکم از افق بیان اشراق کرده . خوشا بر عمل کننده گان .

۱۱- آداب را تغییر خواهم داد.

سفری از اسفار که این عبد به ساحت اقدس حضرت عبدالبهاء مشرف بودم، روزی به مناسبت، ذکر ایام توقف و تجارت حضرت اعلی روح ما سیواهُ فِداء را می فرمودند. فرمودند، حضرت اعلی ایام توقفشان در بوشهر، کارهای غریب می کردند. شالوده بی حسایی مردمان را به کلی خراب می کردند. فرمودند، تجار بوشهر رسمی داشتند. معامله که می کردند، بعد از ختم معامله دبه می کردند؛ مبلغی تخفیف می گرفتند. آمدند خدمت حضرت، معامله نیلی کردند. مبلغ گزافی نیل خریدند. پس از ختم عمل، که نیل را حرکت داده، در حجره خودشان وارد کردند؛ نوبت به دبه رسید. آمدند دبه نمایند. حضرت قبول نفرمودند. گفتند معامله کرده اید، صیغه خوانده اید، عمل تمام شده. من تخفیف نمی دهم. دبه را از شما قبول نخواهم کرد. آنها اصرار کردند. فرمودند، مطلب همان است که می گویم. عرض کردند رسم مملکت است. فرمودند، خیلی رسومات غلط، عنقریب موقوف خواهد شد. آنچه ابرام کردند، قبول نفرمودند. باز تجار اصرار کردند. فرمودند، تنخواه گران است. پس بدهید. دبه قبول نخواهم کرد. عرض کرد رسم اینجاست. فرمودند می خواهم این رسم را موقوف نمایم. عرض کردند، اجناسی که خرید و نقل در حجره شد، هر گاه مجدداً از حجره عودت دهند، اسباب بی اعتباری تاجر فراهم خواهد آمد. فرمودند، مختارید، قبول کنید و دبه نکنید... حضرت عبدالبهاء روحی لِرَمْسِهِ الْأَطْهَرِ الْفِدَاءِ فرمودند، بالاخره نیل را فرستادند، آوردند و دبه را قبول نفرمودند و خیلی آداب سخیفه آنها را در ایام تجارت بوشهر ترک دادند. بعد فرمودند، طولی نکشید، یک نفر از خالوهای مبارک آمدند بوشهر. همان تجار که نیل را پس داده بودند، آمدند نزد خالوی حضرت. بنای شکایت را گذاردند که اعتبار ما را... زائل کردند. معامله نیل کردیم، حسب المعمول خواستیم دبه نمایم، قبول نکردند. فرستادند، نیل را از حجره ما عودت دادند. این فقره برای ما تجار و هنر بزرگی بود. قدری ایشان را نصیحت نمائید که این گونه کارها دیگر نکنند. خال، حضرت را نصیحت کردند که چرا به میل مردم راه نمی روید و رسم معمول را به هم می زنید؟ فرمودند حال هم هر گاه بخواهند معامله کنند و بعد دبه نمایند باز قبول نخواهم کرد. خلاصه آن روز، روز بسیار خوشی بود. حضرت عبدالبهاء ارواحُ الْعَالَمِينَ لَهُ الْفِدَاءِ خیلی تبسم فرمودند و مکرر فرمودند که حضرت اعلی قبل از اظهار امر فرمودند خیلی آداب را تغییر خواهم داد.

تاریخ امری شیراز - نوشته جناب حبیب الله افغان ص ۲۷ - ۲۴

۵- نص مبارک حضرت بهاء الله جل جلاله

"این ظهور، ظهور رحمت کبری و عنایت عظمی است ... آن جناب دیده و می دانند آنچه از قلم اعلی در زُبر و الواح نازل شده، فساد و نزاع و جدال ممنوع و همچنین امر نمودیم به قرائت کُتب قوم. جمیع این امور، عنایتی است بزرگ از برای عباد؛ چه که از قبل، ممنوع بودند و به جهاد، مأمور. استعمال لباس اجنبیه و ملاحظه کتب آن قوم از قبل، ممنوع و آثار منع در کتب، موجود و مشهود؛ ولکن در این ظهور اعظم، سد منع برداشته شد و به جای آن حریت، عطا و عنایت گشت."

امر و خلق ج ۴ ص ۲۴۸ - ۲۴۹ زُبر: رساله ها، کتابها
اجنبیه: بیگانه، غریب، خارجی
حریت: آزادی، آزادی عمل

۶- بیانات مبارک حضرت عبدالههء درباره چشم زخم و فال و رمل

حضرت عبدالههء می فرمایند، قوله الاحلی:

"ای بنده الهی، در خصوص چشم پاک و ناپاک یعنی اِصَابَتِ عَیْنِ مَرْقُومِ نَمُودِه بُوَدید، این محض توهم است؛ ولی احساسات از این وهم در نفوس حاصل گردد و آن احساسات، سبب حصول تأثیرات شود. مثلاً نفسی به شور چشمی شهرت یابد که این شخص بدچشم است و نفسی دیگر معتقد و مُتَیَقِّن تأثیرات، چون آن شخص به بدچشمی مشهور، نظری به این بیچاره نماید، این مُتَوَهَّم، مضطرب گردد و پریشان خاطر شود و منتظر ورود بلایی گردد. این تأثیرات، سبب شود و وقوعاتی حاصل شود؛ والا نه این است که از چشم آن شخص آفتی صادر شد و به وجود این شخص رسید. لهذا اگر نفسی به قلبش چنین خطور نمود که فلان شخص، شور چشم است و مرا نظر نمود، فوراً به ذکر الله مشغول شود تا این وهم از قلب زائل گردد و عَلَیْكَ الْبَهَاءُ الْاِبْهَی. " ۱

و همچنین می فرمایند، قوله المتین:

"اما مسئله ثالث، یعنی فال و رمل، آن چه در دست ناس است امری است موهوم صیرف، ابدأ حقیقتی ندارد. " ۲

اصابت عین: چشم زدن، چشم زخم خوزدن
متیقن: یقین شده، مسلم
زائل: از بین رونده
رمل: علم کشف مجهولات و امور آتیه ۱ و ۲- امر و خلق صفحات ۳۵۹ و ۳۶۰

۷- شیوه بدیع زندگی

حضرت ولی امرالله می فرمایند ، قوله الجمیل :

"تعالیم حضرت بهاءالله راه و روشی جدید ، جهت زندگی بشر به وجود خواهد آورد . بهائیان باید در استقرار هر چه سریعتر این خط مشی تلاش کنند . اکنون که زمان برتری امر بهائی فرا رسیده و انتظار عموم به امر مبارک جلب شده است ، لازم و ضروری است که پیروان امر بهائی در هر طریقی از زندگی بر طبق نوایای عالیه دیانت خود رفتار نمایند . بدین ترتیب آنها قادرند اثبات نمایند که دیانت بهائی شیوه ای بدیع از زندگی ایجاد می نماید که ارتباط و آمیختگی کاملی را با اراده الهی به دست می دهد و لاجرم منجر به تأسیس جامعه ای جهانی و صلح آمیز خواهد شد . تعلقات محدود و جزئی ، انسانی است ؛ در حالی که خدمت و فداکاری عمومی ، الهی است " .

انوار هدایت ص ۵۴۶

۲- مناجات دوم از آثار حضرت عبدالبهاء ارواحنا له الفداء

هوالبهی

ای خداوند مهربان ، عنایتی فرما و موهبتی بنما تا همت این بینوایان بلند گردد و بندها بگسلیم و از بیگانگان بیزار شویم و به تو دل بندیم و به تمامی در دام عشقت گرفتار شویم . آتشی در دل بر فروزیم و حجابات ماسوی بسوزیم و چشم از مادون بدوزیم و به مشاهده جمال در ملکوت ابهات باز کنیم . ع ع

مجموعه مناجاتهای حضرت عبدالبهاء چاپ آلمان ص ۴۲

۹- قسمتهائی از دستخطهای بیت العدل اعظم الهی

بهائیان می توانند در مراسم و آئین های سنتی و فرهنگی بی ضرر شرکت نمایند.

"در اتخاذ تصمیم که آیا در چنین فعالیت هایی مشارکت نمایند یا خیر؟ احباء باید احتیاط لازم در رعایت اعتدال را نموده و از دو بی نهایت احتراز نمایند: یکی دوری و جدا کردن بی جهت خودشان از مراسم و آئین های بی ضرر فرهنگی و بیگانگی خودشان از خانواده ها و دوستان غیر بهائی و دیگری ادامه عادت و عرف منسوخ آئین ها و رسوم ظهورات قبل و بنابراین تضعیف استقلال دیانت بهائی و ایجاد امتیاز نامطلوب مابین خودشان و دوستان و پیروان بهائی." ۱

سادگی و انعطاف در مراسم بهائی

"صحیح نیست بیان گردد که دیانت بهائی مراسم و آئین های خاصی ندارد؛ زیرا مراسم ازدواج و تشییع جنازه بهائی نمونه هایی از چنین آئین ها در تعالیم ما محسوب می شوند. در هر صورت صحیح می باشد بیان گردد که دیانت بهائی دارای احکام و قوانین اساسی و آئین و رسوم ساده و بی پیرایه است که توسط شارع دیانت، حضرت بهاءالله تشریح گردیده و این تعالیم به منزله آگاهی و انذار در مقابل توسعه و تبدیل این آئین ها و رسوم به سیستمی مُتَّجِدُ الشَّكْلِ و آئین عبادی مشکل مذهبی که بی بهره از صور و تجربیات بشری نمی باشند، ظاهر و هویدا می گردند؛ مراسم عبادی شبیه به مراسم کلیسای کاتولیک در مراسم عشاء ربانی و اجرای سوگندها که توسط کشیش انجام می شود. در انجام فرائض و احکام دیانت، نیز دوستان بایستی همیشه رعایت غایت سادگی و انعطاف در امور و موضوعات جزئی را بنمایند." ۲

در خصوص انعقاد جلسات برای متصاعدین باید از تمسک به آداب ادیان ماضیه بر حذر باشیم.

"همان طور که می دانید تلاوت ادعیه به نام و یاد شخص متوفی چه بهائی و چه غیر بهائی، در تعالیم امرالله تشویق و ترغیب شده است؛ زیرا این ادعیه، سبب ترقی ارواح آنان در عالم بالا خواهد شد. همین گونه است انعقاد مجالس تذکر در فواصل معین. در آثار مقدسه، مطلب خاص در منع این گونه مجالس وجود ندارد؛ اما در توابع حضرت ولی عزیز و محبوب امرالله، رهنمودهای کلی را یافتیم که در ضمن آنها، اهل بهاء را از تمسک به آداب و رسوم موجود در نظامها و ادیان ماضیه بر حذر می دارند و در عوض آنها را به دارا بودن حیات بهائی و اظهار تعلقات عمیق و وفا به تعالیم امر اعظم بر می انگیزانند." ۳

چگونگی انعقاد جلسات عروسی و مراسم آن با حفظ شئونات بهائی در اختیار خود نفوس است.

"هر محفل روحانی دارای این وظیفه خطیره است که شهرت و اعتبار امرالله را در ارتباط با هر نوع فعالیت احبای الهی، حفظ و حراست نماید؛ اما در عین حال بایستی توجه کامل و دقیق مبذول دارد که حریم عملکرد شخصی نفوس را بی جهت محدود و مقید نسازد. معمولاً وسعت جشن عروسی، محل برگزاری آن و میهمانان و مدعوین، کلاً و تماماً به اختیار عروس و داماد است و محفل روحانی، فقط وقتی که کاملاً مطمئن باشد، در صورت عدم مداخله، امر الهی به راستی لطمه و صدمه خواهد دید، باید به چنین اقدامی مبادرت ورزد." ۴

۳- همان منبع ص ۲۴۹

۲- همان منبع ص ۱۸۰

- انوار هدایت ص ۱۸۱

۴- همان منبع ص ۴۸۸

۱۰- تحوّل در تفکر

حقیقت انسانی محدود به حدودی است که در فکر و ذهن او نقش بسته و تثبیت شده است. حضرت عبدالبهاء می فرمایند، وقتی مظهر الهی ظهور می فرماید "عقول و افکار انسانی بنفسه باید متحوّل گردد." "صور منسوخه اعتقادی و تقالید اجدادی که با اساس و اصول حقیقت الهی منافات دارد" باید "متروک گردد و اصلاح شود." "بیت العدل اعظم می فرمایند که مظهر ظهور الهی "به عالمی اعلی تعلق دارد و ادراک او به مراتب احدّ و اشدّ از هر یک از آحاد بشر است. رسالت او، تربیت نوع بشر و ارتقاء معرفت و سلوک او به سطحی جدید است." "تحوّل در تفکر به تفکر در رفتار و تحوّل در عالم، منجر می گردد.

خلق تفکری جدید ص ۴

- ترجمه - خطابه ۲۵ مه ۱۹۱۲ مندرج در ص ۱۴۴ the Promulgation of universal peace

- ۲ مکتوب ۸ فوریه ۱۹۹۸ از طرف معهد اعلی به یکی از احباء

۱۲- رسوم اجتماعی

بعضی از حاضرین ردای مبارک را بوسیدند. حضرت عبدالبهاء فرمودند: جمال مبارک این گونه حرکات را نهی فرمودند. ما خلق جدید این عادات قدیمه را باید کنار بگذاریم. در این امر دست بوسی، پا بوسی، سجده کردن حرام است. ما همه بندگان جمال مبارکیم. همه برادریم. آن حضرت می فرماید: اِخْوَانُ عَلٰی سُرُرٍ مُّتَقَابِلِینَ. پیش نصاری که می روند، دست می بوسند... در بغداد همراه با شیخی سواره به محلی که در یک فرسنگ و نیم بغداد است، رفتیم. از بس که مردم دست این شیخ را بوسیده بودند مادیان (اسب) ما وقتی از دور کسی را می دید، فوراً می ایستاد تا آن شخص می رسید، دست شیخ را می بوسید. بعد مادیان به سرعت راه می افتاد.

طراز الهی ص ۳۲۰

اِخْوَانُ عَلٰی سُرُرٍ مُّتَقَابِلِینَ: برادران بر تخت های مقابل هم جالسند. (اشاره به آیه قرآنی)